

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/102/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2521201807
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2521201807.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: K. H., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, dieťa rodičov: matky C. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T., Ul. X. K. XXXX/X a otca neuvedeného, o návrhu starej matky Mgr. art. C. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T., K. XXXX/X, zast. advokátom JUDr. Tiborom Sanákom, so sídlom Trnava, Nám. SNP 2, na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany zo dňa 3. novembra 2021, č.k. 9P/84/2021-36, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Uznesením, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie návrh starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil aplikáciou ustanovení § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, ods. 2, § 329 ods. 1, ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), § 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) a tiež ustanovením § 25 ods. 5 Zákona o rodine, vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľka neosvedčila potrebu bezodkladnej úpravy pomerov nariadením ňou navrhovaného neodkladného opatrenia. Súd v odôvodnení uviedol, že dňa 04.10.2021 podala stará matka na súde návrh, ktorým žiadala predbežne upraviť jej styk s mal. vnukom K. jedenkrát za týždeň, pričom raz v mesiaci maloletý navštívi domácnosť starej matky. Zároveň aj dňa 06.10.2021 bol súdu doručený jej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým navrhla upraviť jej styk s mal. K. raz za týždeň. Ako dôvod uviedla, že sanácia rodiny bola doposiaľ ponechaná výlučne na rozhodnutia pracovníkov P. N. A. a W. N. (ďalej len P.), v júli 2019 podala návrh na zverenie vnuka do svojej náhradnej osobnej starostlivosti a predložila súdu dôkazy o tom, že dlhodobá spĺňa predpoklady pre prevzatie vnuka do svojej opatery, súd doposiaľ neurčil jej styk s maloletým, pričom jeho odlúčenie od starej matky bude mať negatívny vplyv na jeho psychiku a zdravý citový vývin. Uviedla tiež, že jej návštevy prebiehali doposiaľ z jej iniciatívy v lete 2020 trikrát za týždeň, v čase prísnych protipandemických opatrení a zákazu cestovania z okresu do okresu, uplatniac výnimku, dvakrát za týždeň. Po uvoľnení opatrení, p. D. bezdôvodne zakázala návštevy mal. dieťaťa emailom "na neurčito". Nejestvuje pritom žiaden objektívny dôvod na obmedzovanie jej kontaktu s vnukom, maloletý K. má rád babičku, má k nej hlboký citový vzťah, pýtal sa k babičke dokonca aj po troch mesiacoch odlúčenia a určenie návštev neodkladným opatrením je v najlepšom záujme dieťaťa.

3. Súd prvej inštancie mal zistené, že uznesením Okresného súdu Trnava č.k. 20P/19/2019-38 zo dňa 12.06.2019 bola nad mal. K. nariadená ústavná starostlivosť, matke bola stanovená výživovacia povinnosť k mal. dieťaťu a bolo uložené matke zabezpečiť si úpravu rodinných a sociálnych pomerov v lehote 6 mesiacov tak, aby mohla osobne vykonávať starostlivosť o mal. dieťa. Na súde toho času prebieha pod sp.zn. 13P/185/2019 konanie o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a o zrušenie ústavnej starostlivosti, ktoré nie je právoplatne skončené, pričom v konaní bol podaný znalecký posudok č. 9/2021 znalcom Mgr. et Mgr. Martinom Balkom, ktorý v súčasnosti neodporučil zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Ďalej mal súd zistené, že stará matka už predtým opakovane žiadala upraviť styk s maloletým vnukom K.. Uznesením Okresného súdu Piešťany č.k. 13P/33/2020-45 zo dňa 04.05.2020, bol o. i. neodkladným opatrením upravený jej styk s maloletým prostredníctvom SkypeVideo jedenkrát týždenne v pracovných dňoch v čase od 09.30 hod. do 10.00 hod. za prítomnosti sociálnej pracovníčky, prípadne vychovávateľa alebo psychologičky P. N. A. a W. N., I. XX, N. s tým, že konkrétny deň, v ktorom sa stretnutie uskutoční si stará matka so zariadením dohodne telefonicky vždy najmenej dva dni vopred, následne po odvolaní mimoriadnych opatrení v súvislosti s pandemiou a povolení návštev v P., ktorú skutočnosť P. starej matke obratom oznámi, je stará matka oprávnená stretávať sa s maloletým v P. jedenkrát týždenne v pracovných dňoch v čase od 15.00 hod. do 16.00 hod., za prítomnosti sociálnej pracovníčky, prípadne vychovávateľa alebo psychologičky zariadenia s tým, že konkrétny deň, v ktorom sa stretnutie uskutoční si stará matka so zariadením dohodne telefonicky vždy najmenej dva dni vopred. Uznesením Okresného súdu Piešťany č.k. 13P/56/2020- 72 zo dňa 01.07.2020 bol návrh starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zintenzívnenia jej kontaktu s vnukom zamietnutý, bolo zrušené uznesenie Okresného súdu Piešťany č.k. 13P/33/2020-45 zo dňa 04.05.2020 v časti nariadenia neodkladného opatrenia. Následný návrh starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zintenzívnenia jej kontaktu s vnukom, bol zamietnutý (uznesením Okresného súdu Piešťany č.k. 13P/132/2020- 47 zo dňa 21.10.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, č.k. 25CoP/66/2020-175 zo dňa 14.12.2020), rovnako bol zamietnutý jej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala maloletého zveriť do jej náhradnej osobnej starostlivosti (uznesením Okresného súdu Piešťany č.k. 9P/32/2020- 35 zo dňa 24.03.2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, č.k. 26CoP/41/2020-134 zo dňa 05.08.2020) a napokon bol zamietnutý aj jej ďalší návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala o zrušenie ústavnej starostlivosti a zverenie mal. K. do jej náhradnej starostlivosti (uznesením Okresného súdu Piešťany pod sp.zn. 13P/62/2021 zo dňa 09.06.2021, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, č.k. 26CoP/49-2021-62 z 28.07.2021).

4. Súd prvej inštancie ďalej dôvodil, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava vo vyjadrení zo dňa 07.10.2021 odporučil súdu predmetný návrh starej matky zamietnuť. Zo správy P. N. zo dňa 14.10.2021 vyplynulo, že ďalšia úprava styku starej matky s vnukom súdnym rozhodnutím nie je opodstatnená ani nutná, nakoľko stará matka má možnosti pravidelne sa kontaktovať so svojím vnukom. Počas obdobia dvoch rokov v zariadení starej matke vychádzali v ústrety na základe jej návrhov, ale nakoľko neustále menila svoje podmienky a prístup k dohodám, ktoré značne zasahovali do chodu zariadenia aj do správania maloletého, upravili ich na najúnosnejšiu možnú mieru. Stará matka má možnosť stretávať sa s vnukom 1x mesačne na pôde P., ktoré stretnutia dodržiava, posledná návšteva sa uskutočnila dňa 02.10.2021. Realizuje sa sociálny plán práce s rodinou, dohodnutý na spoločnej odbornej konferencii zo dňa 28.06.2021, ktorého hlavným cieľom je sanácia vzťahu medzi matkou a synom, v rámci ktorého si matka upevňuje aj rodičovské zručnosti tak, aby bola v budúcnosti schopná plnohodnotne sa postarať o svojho syna. Pôsobenie starej mamy v tomto procese vnímajú ako vysoko kontraproduktívne. Počas pandemických opatrení COVID - 19 starej matke umožnili telefonáty a video hovory so svojím vnukom a tieto jej ponechali aj po ukončení pandemických opatrení, takže sa kontaktuje s ním častejšie, ako len v určený čas návštev. Stará matka vo svojom návrhu dokazuje hĺbku citov vnuka k nej na základe ňou zhotovených dôkazov, bolo by však zaujímavé zistiť, za akých okolností a akým spôsobom takéto vyjadrenia od vnuka získala. Podľa doterajších pozorovaní a skúseností so starou matkou majú za to, že stará matka nevníma citlivo potreby maloletého, kladie mu otázky manipulatívneho charakteru, pred jej návštevami na K. nepozorujú, že by sa na stretnutia s babičkou tešil, stávalo sa, že sa s ňou nechcel ani rozprávať, nevšimá si ju, nechcel s ňou odísť zo zariadenia. Stará matka ho nútila k hrovým aktivitám, ktoré mu neboli príjemné alebo ho lákala sladkosťami, či nahováraním, že pôjdu za mamou a pod. K. starú matku bežne nespomína, na otázky o nej reaguje až po chvíli, skôr neurčito a jednoslovné bez emocionálneho prejavu, nedožaduje sa jej spoločnosti, ani jej nechce sám od seba telefonovať. Pri návrate z vychádzky ani po návrate z celodenného pobytu sa s ňou nelúčil, nikdy

neplakal, ak býval smutný, tak len preto, že mu babička sľúbila stretnutie s mamou, ktoré sa samozrejme neuskutočnilo. Celkovo K. spomína len mamu a T. (matkin priateľ), ktorý má k K. srdečný vzťah. Starej matke sprostredkovali informáciu o tom, že sa maloletý pýta často na mamu a chce ísť k nej, a odvtedy to používala vo svoj prospech tak, že keď s ňou K. nechcel odísť alebo ak s ním telefonuje, tak mu sľubuje, že zavolajú aj mamu, aby za nimi prišla, maloletý potom ostal sklamaný a smutný, keď sa s ňou nestretli. Niekedy sa K. o babičke vyjadruje ako o „zlej starej mame“, pretože ho „núti jesť“, aj napriek tomu, že nechce. Počas intenzívneho stretávania sa babičky s vnukom spozoroval aj úrad aj materská škola, ktorú dieťa navštevuje, jeho zhoršené správanie voči deťom aj dospelým, býval k nim necitlivý až agresívny, k spoločným aktivitám, pravidlám, k autoritám zaujímal odmietavý alebo negujúci postoj, klamal, svoje konanie pripisoval iným deťom (aj tým, čo tam neboli prítomné). Takéto správanie sa vyskytuje u detí, ktoré prežívajú veľký emocionálny, informačný a vzťahový zmatok a nedokážu ho spracovať. K. by chcel byť jedine s matkou, no práca na upevňovaní tohto vzťahu si vyžaduje ešte veľa snahy najmä zo strany samotnej matky. Z uvedeného vyplýva, že frekvencia stretávania sa maloletého s babičkou, ako aj ostatné dostupné možnosti kontaktu ich dvoch sú plne postačujúce, a preto si nevyžadujú úpravu súdnou cestou.

5. Vychádzajúc z uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že nariadenie neodkladného opatrenia, na základe ktorého by bol upravený širší styk starej matky ako blízkej osoby s mal. K. v zmysle jej návrhu, nie je za daných okolností dôvodné, keďže súd nemal za osvedčené také skutočnosti, ktoré by poukazovali na naliehavosť a potrebu bezodkladnej úpravy pomerov. Stará matka, ktorá je vo vzťahu k mal. K. blízkou osobou, môže mať právny nárok na styk s maloletým, avšak po splnení zákonných podmienok, teda nie automaticky a bezvýhradne. Samotný príbuzenský vzťah, ani skutočnosti opísané navrhovateľkou v návrhu však ako dôvod na úpravu styku nepostačujú. Ako vyplýva zo znenia ustanovenia § 25 ods. 5 Zákona o rodine, súd môže upraviť styk blízkej osoby, teda aj starého rodiča s maloletým dieťaťom, ak je to v záujme maloletého dieťaťa a zároveň ak takúto úpravu styku vyžadujú pomery v rodine. Ustáliť, či sú v danom prípade splnené uvedené zákonné podmienky, najmä, či je rozšírenie úpravy styku starej matky v záujme mal. dieťaťa, s čím súvisí zodpovedanie najmä otázky, či je pre mal. K. stretávanie sa so starou matkou prínosom vzhľadom na aktuálnu situáciu, je však možné len na základe dokazovania. Súd v tejto súvislosti poukázal na závery znaleckého dokazovania prezentované v znaleckom posudku č. 9/2021, ktorým mal za preukázané, že v súčasnosti nie je vhodné zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, a to jednak s ohľadom na jej osobnostné charakteristiky, ako aj úroveň a najmä kvalitu vzájomných vzťahov matky a starej matky, či vzájomnú schopnosť rešpektovať rodičovskú rolu pri zabezpečovaní osobnej starostlivosti o maloleté dieťaťa. Uvedené korešponduje aj s obsahom správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava zo dňa 14.10.2021. Súd dospel k záveru, že záujem mal. K. na úprave širšieho styku so starou matkou si nevyžaduje bezodkladnú úpravu pomerov nariadením neodkladného opatrenia v zmysle jej návrhu, keďže bolo osvedčené, že výchovný vplyv starej matky na mal. K. nie je empatický jeho potrebám, čo sa prejavuje v jeho ambivalentných reakciách vo vzťahu k nej. Stará matka má umožnený styk s maloletým, posledná návšteva maloletého starou matkou sa uskutočnila dňa 02.10.2021. Dieťa má právo poznať svoju širšiu rodinu, vyplývajúce z Dohovoru o právach dieťaťa, avšak táto rodina musí aj skutočne byť funkčná bez vzájomných rozporov tak, aby toto prostredie pre dieťa bolo prínosom. Zákon preferuje pozitívne vzťahy, nie negatívne vzťahy vo vnútri rodiny, ktoré nemôžu byť v záujme maloletého dieťaťa. Nateraz nie je v záujme maloletého upraviť širší styk starej matky s maloletým, nakoľko obsahom pripojeného spisu, sp. zn. 13P/185/2019 mal súd osvedčené, že vzťah matky a starej matky je veľmi konfliktný, a preto nemôže byť v záujme mal. K., aby bol vystavený napätým situáciám, na ktoré tiež poukazuje P. N. v správe zo 14.10.2021. Preto súd návrh starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP.

6. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľka. Podľa jej názoru súdu uniká podstata problému. Situácia okolo maloletého K. nie je dobrá, namiesto toho, aby sa nachádzal u matky alebo u starej matky, nachádza sa v P. N. od 18.05.2018, t.j. cca 3 a pol roka. Vzhľadom k veku dieťaťa ide o príliš dlhú dobu, dieťa je vo veku 6 rokov, kedy by malo najviac naberat' vedomosti a skúsenosti a tento pobyt v zariadení nemôže na dieťa dobre vplývať, pretože ho viac ochudobňuje ako obohacuje. Súd musí veľmi dôsledne skúmať, či pre maloletého K. by nebolo vhodnejšie rodinné prostredie, v ktorom by mohol upevňovať citové vzťahy k rodinným príslušníkom, pociťovať lásku zo strany matky alebo starej matky, čo by malo obrovský vplyv na jeho ďalší život. V súčasnosti takéto rodinné prostredie môže dieťaťu poskytnúť len matka a stará matka a ide o to, u koho sú na to vhodnejšie podmienky. Navrhovateľka uvádza, že by bola najradšej, pokiaľ by mala takéto podmienky

vytvorené matka tak, aby poskytovali záruku bezproblémového vývoja maloletého K., teda aby mala riadne bývanie a prácu, aby mohla platiť nájom a uspokojovať tak potreby svoje ako aj potreby maloletého, takéto podmienky však matka v konaní nepreukázala. Stará matka jej navrhovala, aby sa presťahovala k nej do zariadeného 3-izbového bytu, v ktorom by sa mohla starať aj o maloletého s tým, že navrhovateľka by jej aj poskytla všestrannú podporu, nakoľko jej záleží na nej i na maloletom K.. Matka však tieto návrhy nepochopiteľne odmietla. Navrhovateľka vyzývala k spolupráci aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, ako aj P. N., aby matke dohovoreli a vysvetlili vhodnosť takéhoto riešenia problému, avšak márne. Navrhovateľka je toho názoru, že u nej sú vytvorené vhodné podmienky pre zverenie maloletého do jej výchovy a starostlivosti, ktorú skutočnosť podľa nej aj preukázala, je riadne zamestnaná, má trvalý pracovný pomer, dostatočný príjem a je vlastníčkou 3-izbového bytu, v ktorom bez problémov môže bývať aj so svojou dcérou a vnukom. S matkou maloletého nemá konfliktný vzťah, má dcéru veľmi rada a je ochotná pre ňu spraviť všetko aby jej uľahčila život. Ako problém sa však môže javiť vzťah dcéry k navrhovateľke, ktorá si nedostatočne neuvedomuje veľkorysosť možnosti, ktoré jej a maloletému K. navrhovateľka ponúka. Je len otázkou času, kedy matka maloletého toto pochopí či už pod tlakom situácie alebo vďaka pomoci ÚPSVaR Trnava a P. N. a presťahuje sa k navrhovateľke. Zatiaľ, aby sa maloletý navrhovateľke úplne neodcudzil v dôsledku absencie styku s rodinným príslušníkom, je potrebné upraviť neodkladným opatrením jej styk s maloletým a zabezpečiť tak udržiavanie a upevňovanie rodinných vzťahov maloletého so starou matkou v minimálnom rozsahu. Táto úloha je naliehavá, pretože 3 a pol ročné odlúčenie a vytrhnutie maloletého z rodinného prostredia už má svoje negatívne dôsledky, ktoré súd konštatoval. Tieto vyplývajú zo správy ÚPSVaR Trnava zo dňa 14.10.2021, podľa ktorej nie je preukázané, že by sa maloletý na stretnutie s navrhovateľkou tešil, že by chcel odísť s ňou zo zariadenia, že by starú matku bežne spomínal a dožadoval sa jej spoločnosti, že by jej chcel sám telefonovať a že by za ňou plakal po ukončení návštevy. Práve tieto sú dôsledky dlhodobého obmedzenia návštev starej matky v zariadení a vytrhnutia maloletého z rodinného prostredia. Uvedené konštatácie ohľadom správania maloletého sú nesprávne minimálne v tom, že maloletý K. a navrhovateľka majú veľmi dobré vzťahy, na spoločné stretnutia sa tešia, čo navrhovateľka preukázala nahratými rozhovormi s dieťaťom. Navrhovateľka nesúhlasí so závermi znalca Mgr. Martina Balka, poukazujúceho na psychodiagnostické vyšetrenie, ktoré malo u navrhovateľky potvrdiť prítomnosť histriónskej poruchy osobnosti, keď jeho názory sú osamotené, izolované a nezapadajú do reťazca ďalších znaleckých posudkov, ktoré boli na navrhovateľku robené a to znalcami PhDr. Bielikovej, PhDr. Piačkovej, PhDr. Szeliga, PhDr. Mgr. Ľapušíkovej. Na základe uvedených žiadala, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu vyhovel.

7. Matka ani kolízny opatrovník sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

8. V priebehu odvolacieho konania bolo súdu doručené ďalšie podanie navrhovateľky, v ktorom uviedla, že tvrdenia pracovníkov (R.) o tom, že navrhovateľka nedodržiava ich odporúčania a prekrmuje maloletého sa nezakladajú na pravde. Riaditeľ zariadenia dokonca tvrdí, že navrhovateľka je zlá stará mama, lebo vnuka núti jesť keď on nechce. Navrhovateľka odvolaciemu súdu preto predkladá dôkaz o opaku a to rozhovor s maloletým K., na ktorom si dieťa pýta viac jedla. Navrhovateľka sama už 35 rokov pravidelne športuje, beháva každý deň a zdravo stravuje, k čomu chce viesť aj vnuka. V júli 2020 podala správu na Okresný súd Piešťany pani K. o tom, že navrhovateľka je „osobou nestálou a rozporuplnou, s črtami hraničnej osobnosti ... patogénnymi interakciami ...“ V septembri 2020 sa uskutočnil posledný pobyt maloletého u starej matky v T. po tom, ako na pojednávaní okresného súdu preukázala snahu o zomknutie rodiny, čo doložila fotografiami. Vždy keď bol vnuk u navrhovateľky, navštívili spolu aj jeho mamu. V decembri 2020 pani R. podala trestné oznámenie na navrhovateľku ale neuspela. V júni 2021 pani D., vyhlásiac sa za zástupkyňu zariadenia, bezdôvodne navrhovateľke úplne zakázala stretávanie s maloletým na neurčito ako odpoveď na žiadosť navrhovateľky o návštevy vnuka bez prítomnosti polovice chovancov zariadenia, zákaz trval štvrt' roka až do augusta 2021. V septembri sa uskutočnila prvá návšteva po tom, ako navrhovateľka napísala list ochrankyni práv dieťaťa. Boli jej poskytnuté informácie, že obmedzovanie styku so starou matkou je z dôvodu covid opatrení. Navrhovateľka je toho názoru, že všetky tvrdenia pracovníkov P. N. o navrhovateľke sú iba snahou o zdiskreditovanie jej osoby pred súdmi a docielenie vlastných záujmov.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 2 CSP a § 357 písm. d/ CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho

pojednávania preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie starej matky nie je dôvodné, pretože napadnuté rozhodnutie je vecne správne.

10. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na rozhodnutie o návrhu starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia a poukazuje na správnosť tam uvedených dôvodov (§ 387 ods. 2 CSP), pričom nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť. Odvolací súd preto nemôže dať za pravdu odvolateľke, ktorá navyše v odvolaní neuviedla žiadne nové relevantné skutočnosti spôsobilé prívodiť zmenu odvolaním napadnutého uznesenia.

11. Zmyslom právnej úpravy formou neodkladného opatrenia v konaniach vo veci starostlivosti o maloleté deti je ochrana práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia. Neodkladné opatrenia neprejudikujú práva účastníkov ani tretích osôb a svoje opodstatnenie strácajú, keď súd poskytne ohrozeným alebo porušeným právam definitívnu ochranu. Nariadenie neodkladného opatrenia však predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby nebolo vážnejších pochybností o potrebe dočasnej úpravy.

12. Podľa § 25 ods. 5 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.

13. Blízkou osobou v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá z nich dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Príbuznými v priamom rade súd pritom priami predkovia a priami potomkovia, teda i starí rodičia.

14. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

15. Prijatím Dohovoru o právach dieťaťa sa jednotlivé štáty zaviazali, že ich činnosť bude v súlade s najlepším záujmom dieťaťa a ostatnými článkami Dohovoru. Deti na rozdiel od dospelých, nemajú možnosť za svoje práva bojovať, svoje práva uplatňovať a vyžadovať žiadnym legitímnym spôsobom, preto deti potrebujú ochranu a špeciálnu starostlivosť.

16. Citované zákonné ustanovenia tak umožňujú súdu upraviť styk maloletého dieťaťa s blízkymi osobami za splnenia dvoch podmienok a to vtedy, ak je preukázané, že takáto úprava bude v záujme dieťaťa a zároveň to vyžadujú pomery v rodine. Ak má k takejto úprave styku dôjsť nariadením neodkladného opatrenia, musí byť splnená navyše podmienka, že je potrebné bezodkladne upraviť pomery. Pojem záujem dieťaťa nie je možné chápať zužujúco len ako záujem zdravia dieťaťa, ale záujem dieťaťa je potrebné chápať čo najextenzívnejšie. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných predpisoch.

17. V záujme dieťaťa bude, aby sa mohlo stykať s blízkymi osobami, ku ktorým prechováva najmä citový vzťah, ich prítomnosť v živote dieťaťa je potrebná pre zdravý vývoj dieťaťa a vzhľadom na pomery v rodine sa starým rodičom (prípadne iným blízkym osobám) styk s dieťaťom neumožňuje, resp. priamo zabraňuje. V prejednávanej veci však odvolací súd mal zhodne s prvoinštančným súdom za to, že skutkové zistenia, vyplývajúce z obsahu spisu nenasvedčujú tomu, že je tu potreba dočasnej úpravy styku neodkladným opatrením navrhovaným starou matkou.

18. Nad maloletým je na základe rozhodnutia súdu zo dňa 12.06.2019 nariadená ústavná starostlivosť a matke bola uložená povinnosť zabezpečiť si úpravu rodinných a sociálnych pomerov v lehote šesť mesiacov tak, aby mohla osobne vykonávať starostlivosť o maloletého. Z obsahu spisu vyplýva, že matka

v súčasnosti stále nemá vytvorené vhodné podmienky na prevzatie maloletého do svojej starostlivosti, realizuje sa však za súčinnosti pracovníkov P. sociálny plán práce s rodinou, ktorého hlavným cieľom je sanácia vzťahu medzi matkou a synom, v rámci ktorého si matka upevňuje aj rodičovské zručnosti tak, aby bola v budúcnosti schopná plnohodnotne sa postarať o svojho syna. Navrhovateľka ako stará matka, ktorá má k maloletému vybudované silné citové väzby, je toho názoru, že ako osoba, ktorá je maloletému po matke druhou najbližšou osobou, v súčasnosti splňa všetky predpoklady pre prevzatie vnuka do svojej opaterky, aby nestratil citové väzby k rodine. Navrhovateľka preto o maloletého vnuka, umiestneného v P. N., javí intenzívny záujem a podáva na súd návrhy v snahe získať ho do svojej osobnej starostlivosti, resp. získať právo čo najviac byť s vnukom v kontakte. Svojím návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 04.10.2021 požaduje vydanie úpravu styku s maloletým jedenkrát za týždeň s tým, že raz v mesiaci maloletý navštívi domácnosť starej matky. Podľa názoru starej matky jej zariadenie, v ktorom je maloletý umiestnený, robí nedôvodné obštrukcie pri kontaktoch s maloletým, čím dochádza k ich neželanému odlúčeniu, ktoré bude mať negatívny vplyv na psychiku a zdravý citový vývin dieťaťa.

19. Odvolací súd ale zhodne so súdom prvoinštančným bol toho názoru, že navrhovateľkou tvrdená potreba okamžitej úpravy pomerov nebola osvedčená. Zo správy P. N., v ktorom sa maloletý nachádza je zrejmé, že stará matka má možnosť stretávať sa s vnukom raz mesačne na pôde P. a tieto stretnutia sa aj realizujú. Počas obdobia dvoch rokov jej v zariadení vychádzali v ústrety na základe jej návrhov, ale nakoľko neustále menila svoje podmienky a prístup k dohodám, ktoré značne zasahovali do chodu zariadenia aj do správania maloletého, upravili ich na najúnosnejšiu možnú mieru. P. N. vníma pôsobenie starej matky v procese prebiehajúceho sociálneho plánu práce s rodinou ako vysoko kontraproduktívne a nepovažuje za vhodnú širšiu úpravu ich stykov, pričom tento názor zdieľa aj kolízny opatrovník. Berúc potom do úvahy aj vyjadrenia znalca Mgr. et Mgr. Martinom Balkom, a napokon aj prejavy správania samotného maloletého vo vzťahu k starej matke (ktorého stretnutia s navrhovateľkou sú motivované skôr túžbou stretnúť sa s matkou než skutočným záujmom dieťaťa byť s navrhovateľkou) nemal súd za osvedčené splnenie zákonných podmienok pre rozhodnutie o úprave styku maloletého so starou matkou neodkladným opatrením tak ako to požadovala navrhovateľka. Vhodné materiálne podmienky na starostlivosť o maloleté dieťa, ani skutočnosť, že navrhovateľka je po matke najbližšou osobou maloletého nepostačujú na prijatie záveru, že širší rozsah stykov maloletého so starou matkou je v záujme maloletého. K tomuto záveru nemožno dospieť ani zo všeobecne predpokladaného záujmu dieťaťa na rozvíjaní čo najširších citových väzieb s blízkym príbuzenstvom, súd pri rozhodovaní totiž vždy musí vychádzať z individuálnych okolností každého jedného prípadu. Vychádzajúc zo skutkových zistení súdu v tejto prejednávanej veci je zrejmé, že stará matka sa s vnukom pravidelne stretáva v zariadení, kde je maloletý umiestnený a širšia úprava styku - teda častejšie ako raz mesačne, prípadne úprava styku za iných podmienok - v domácnosti starej matky, nie je aktuálne v súlade so záujmami maloletého dieťaťa.

20. Preto odvolací súd vyhodnotil argumentáciu odvolateľky ako nedôvodnú. V súčasnosti prebiehajúce stretávanie navrhovateľky s maloletým sa javí vzhľadom k okolnostiam prípadu ako primerané a plne postačujúce na to, aby maloletý mohol v potrebnom rozsahu upevňovať citové vzťahy k starej matke a zároveň zabraňuje jej kontraproduktívnemu vplyvu na proces prebiehajúceho sociálneho plánu práce s touto rodinou.

21. Pokiaľ ide o tvrdenia odvolateľky, že pracovníci P. N. sa snažia o zdiskreditovanie jej osoby pred súdmi a docielenie vlastných záujmov, tieto argumenty vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené, keďže neboli zo strany navrhovateľky ničím podložené, z obsahu spisu nič také nevyplýva a nie je ani zrejmé, aké vlastné záujmy by pracovníci P. N. mali podobným správaním sledovať, ak nie záujem maloletého dieťaťa, ktorý je prvoradým hľadiskom pri všetkých opatreniach týkajúcich sa detí, či už podniknutých verejnými alebo súkromnými inštitúciami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi orgánmi alebo zákonodarnými zbormi (por. článku 3, bod 1,2 Dohovoru o právach dieťaťa, ktorým je Slovenská republika viazaná). Súd je preto a priori povinný vychádzať z premisy, že aj zariadenie (a jeho pracovníci), v ktorom je maloletý K. umiestnený, sledujú svojím konaním predovšetkým zabezpečenie takej ochrany a starostlivosti maloletému dieťaťu, ktorá je nevyhnutná pre jeho blaho, preto opak môže byť vyvrátený len relevantným dôkazom, ktorý však zo strany odvolateľky produkovaný nebol.

22. Vedený týmito úvahami, majúc na zreteli najlepší záujem dieťaťa a berúc do úvahy okolnosti prípadu i vyššie citované ustanovenia právnych predpisov, dospel aj odvolací súd k záveru, že podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia v danom prípade splnené neboli a preto napadnuté uznesenie v

súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP z dôvodu vecnej správnosti v celom rozsahu potvrdil. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 52 CMP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP.

23. Senát krajského súdu uvedené rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).